

ტექსტის ანალიზი

პრობლემის ან გმირის შეპირისპირებითი ანალიზი

ლიტერატურული ნაწარმოების ანალიზი შეიძლება ჩატარდეს როგორც განსაკუთრებული პრობლემა ან გმირი–ის მიხედვით, ასევე მთლიან ტექსტზე. ტექსტის ინტერპრეტაცია მოითხოვს კრიტიკულ წაკითხვას. აქ მკითხველის როლი ძალიან დიდია, რადგან ლიტერატურული ნაწარმოები ინტერპრეტირების ფართო შესაძლებლობას იძლევა. ინტერპრეტაცია უნდა იყოს ლოჯიკური, დასაბუთებული, ტექსტური ფაქტებით გამყარებული და არა პირადი ემოციების ან შთაბეჭდილებების გამოხატვა.

1. ტექსტის გააზრება

აბზაცის შინაარსი:

ტექსტის გააზრების პირველი ეტაპია კრიტიკული წაკითხვა. პირველ ეტაპზე საჭიროა ტექსტის გაცნობითი წაკითხვა, ზოგადი შთაბეჭდილების შექმნა. მეორედ წაკითხვის დროს უკვე უნდა განვიხილოთ ავტორის მიზანი, ძირითადი სათქმელი, მთავარი და მეორეხარისხოვანი პერსონაჟები, გავითვალისწინოთ ქვეტექსტი, მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები, სიუჟეტური ხაზი, ფაბულა, საკვანძო ეპიზოდები, კულმინაცია.

[https://
on.soundcloud.com/
8kM7XPHvqmTloPVCiJ](https://on.soundcloud.com/8kM7XPHvqmTloPVCiJ)

ზოგადი კითხვები ტექსტის გააზრებისთვის:

1. რის შესახებ არის ტექსტი?
2. ტექსტი ეყრდნობა მთლიანად გამოგონილ ამბავს თუ რეალურ ისტორიას?
3. როგორია თქვენი დამოკიდებულება ტექსტისადმი და რატომ?
4. რა მოლოდინი გაგიჩნდათ და როგორ გამართლდა?
5. კულტურულად რამდენად მისაღებია გადმოცემული ფასეულობები?
6. რა მიმართებაა ნაწარმოებსა და სათაურს შორის?
7. რა მოლოდინს აღძრავს სათაური?
8. დაგიტოვათ თუ არა უკმარისობის გრძნობა ნაწარმოებმა?
9. რომელი გმირისკენ იხრება თქვენი სიმპათია?
10. როგორ ერწყმის ნაწარმოებში ისტორიული რეალობა მხატვრულ ტექსტს?
11. რა წყაროს ეყრდნობა ავტორი?
12. ვის ეძღვნება ნაწარმოები და რას ამბობს ეს?
13. რა ეპიგრაფი უძღვის ნაწარმოებს?
14. ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია ავტორის პოზიციას?
15. ნაწარმოების რომელი ეპიზოდია ყველაზე მნიშვნელოვანი?
16. რომელ ქმედებაში ვლინდება გმირის ხასიათი, მისწრაფება?
17. რომელ ეპოქას განეკუთვნება ნაწარმოები?
18. რომელ ლიტერატურულ ჟანრს განეკუთვნება?
19. რა ფაქტორები ახდენს გმირის ხასიათზე გავლენას?
20. ოჯახი, პროფესია, გარემო რამდენად ფასეულია ნაწარმოებისთვის?

განალიზებასთან დაკავშირებული შეკითხვები:

1. რა მნიშვნელობა აქვს ნაწარმოებში აღწერილ მოვლენას ქვეყნისათვის კულტურული, მორალურ-ზნოებრივი თვალსაზრისით? რატომ გაამახვილა ამ მოვლენაზე ყურადღება ავტორმა და რატომ ფიქრობთ ასე?
2. არის თუ არა აღწერილი მსგავსი მოვლენა რომელიმე სხვა ნაწარმოებში?
3. მოძებნეთ პარალელები, რაშია მათი მსგავსება და განსხვავებები?
4. ეს მოვლენა რეალური ფაქტია თუ გამოგონილი? რის თქმა სურს ავტორს ამ მოვლენის აღწერით?
5. რა არის ავტორის მიზანი?
6. ამ მოვლენის აღწერისას ავტორი ღიად ამბობს სათქმელს თუ შეფარვით?
7. ამ მოვლენას ავტორი დადებითად აფასებს, უარყოფითად თუ ნეიტრალურად, თავს არიდებს შეფასებებს?
8. როგორია ტექსტში აღწერილი მოვლენისადმი თქვენი დამოკიდებულება?
9. რა ფაქტორებმა განაპირობა ტექსტში გადმოცემული მოვლენის მწერლისეული ინტერპრეტაცია?
10. რა მხატვრულ-გამომსახველობით საშუალებებს იყენებს ავტორი კონკრეტული მოვლენის აღწერისას?
11. როგორ უკავშირდება კონკრეტული მოვლენა ნაწარმოებში აღწერილ სხვა მოვლენებს?
12. როგორია ამა თუ იმ გმირის როლი კონკრეტულ მოვლენაში? რამ გამოიწვია და რამ შეუწყო ხელი ნაწარმოებში აღწერილი მოვლენის განვითარებას?
13. რა ფუნქცია აქვს აღწერილ მოვლენას?
14. მოსალოდნელი იყო თუ არა მოვლენის ამგვარი განვითარება და რატომ? რა დადებითი და რა უარყოფითი მხარეები აქვს ნაწარმოებში აღწერილ კონკრეტულ

როგორ გამოვიყენოთ მაკავშირებელი სიტყვები ესეში: 5 რჩევა

კარგი, ახლა იცით, რომ მაკავშირებელი სიტყვები არის გასაღები, რომ თქვენმა ესემთავისუფლად იდინოს. რაც მთავარია, უკვე იცით, რომ მხოლოდ მათი ცოდნა საკმარისი არ არის. არასწორი სიტყვების გამოყენებით თქვენი არგუმენტაცია აზრს კარგავს. როგორ გავაკეთოთ ეს სწორად? ახლავე გაგიზიარებთ.

შეარჩიეთ მაკავშირებელი სიტყვა მიზნის შესაბამისად ყველა მაკავშირებელი სიტყვა ურთიერთჩანაცვლებადი არ არის. ხომ არ გამოიყენებდით “მეორე მხრივ” დამადასტურებელი მტკიცებულების დასამატებლად? რასაკვირველია – არა. დარწმუნდით, რომ თქვენი მაკავშირებელი ერგება კავშირს თქვენს იდეებს შორის:

- **ინფორმაციის დამატება? → გამოიყენეთ**
- “გარდა ამისა,” “დამატებით,” “არ უნდა დაგვაზიწყდეს.”
- კონტრასტის ჩვენება? → სცადეთ “თუმცა,” “პირიქით,” “მიუხედავად ამისა.”
- მიზეზისა და შედეგის ჩვენება? → გამოიყენეთ “შესაბამისად,” “ამის შედეგად,” “აქედან გამომდინარე.”

არ გადააჭარბოთ მათ გამოყენებას

თუ თქვენი ესეს ყოველი წინადადება იწყება მაკავშირებელი სიტყვით, ეს ზედმეტია და დამაბნეველი, არანაკლებ ვიდრე მათი თავიდან არიდება. ამიტომ, გამოიყენეთ ისინი იქ, სადაც საჭიროა: ერთი საკითხიდან მეორეზე გადასვლისას, მეტი სიღრმის დამატებისას ან იდეებს შორის ურთიერთობების განმარტებისას.

შეინარჩუნეთ ბუნებრივი მეტყველება

ძალდატანებითი მაკავშირებლები თქვენს წერას ხისტს ხდის. “ამგვარად” ან “შესაბამისად” შეიძლება უხერხულად ჟღერდეს თქვენს წინადადებაში. ამიტომ, შეცვალეთ ის უფრო ბუნებრივით. მიზანი არის მსუბუქი, უძალისხმევო დინება და არა ესეს იურიდიულ დოკუმენტად გადაქცევა.

მრავალფეროვანი სიტყვების გამოყენება

იყენებთ “თუმცა”-ს ხუთჯერ ერთ პარაგრაფში? ვაიმე! მკითხველები სწრაფად ამჩნევენ გამეორებას, ამიტომ ცვალეთ თქვენი მაკავშირებლები. “მაგალითად”-ის ნაცვლად, სცადეთ “საილუსტრაციოდ” ან “ერთ-ერთი მაგალითია”. ასევე, მოერიდეთ წინა განაცხადის ხშირად გამეორებას; შეცვალეთ თქვენი ფრაზები, რომ წერა ახალი და საინტერესო დარჩეს.

მოერიდეთ მოძველებულ ან არაფორმალურ სიტყვებს

ზოგიერთი მაკავშირებელი სიტყვა საშუალო სკოლის ესეებს მოგაგონებთ, და ეს არ არის ის განწყობა, რაც გსურთ. სიტყვები, რომლებიც უნდა აირიდოთ ესეში, არის “პირველ რიგში,” “მეორე რიგში” და “მოკლედ რომ ვთქვათ”. მათ შეუძლიათ თქვენი წერა მოუმიწიფებლად წარმოაჩინოს.

შენიშვნა: ეს არ ნიშნავს, რომ მათი საერთოდ გამოყენება არ შეგიძლიათ! მიუხედავად ამისა, გირჩევთ სინონიმების მოძებნას ან სულ მცირე, დარწმუნებას, რომ ესეს ტიპი გაძლევთ ასეთი გამარტივებული სიტყვების გამოყენების საშუალებას.

საბოლოო ჯამში? მაკავშირებელი სიტყვები ძლიერი ინსტრუმენტებია, მაგრამ მხოლოდ მაშინ, როცა სწორად გამოიყენებთ. სწორად გამოიყენეთ ისინი და თქვენი ესე წაიკითხება როგორც ოცნება.

მაკავშირებელი სიტყვები, რომლებიც აუცილებელია ყველა ესესა თუ კვლევით ნაშრომში

ახლა მთავარზე გადავიდეთ — მაკავშირებელი სიტყვების მაგალითები, რომლებიც გჭირდებათ. არანაირი ზედმეტი, არანაირი არასაჭირო ჟარგონი. მხოლოდ ძლიერი მაკავშირებლები, რომლებიც თქვენს ესეს “ჩვეულებრივიდან” დახვეწილ და პროფესიონალურ დონეზე აიყვანს: